

**Pozvánka
na první česko-korejskou konferenci**

**na téma
VZÁJEMNÉ POZNÁVÁNÍ**

Přednášky:

O české reformaci

(ThDr. Petr Melmuk, Th.D.)

**Jak mohli korejští křesťané pochopit
protestantské křesťanství
jako své vlastní náboženství**

(Rev. Dr. Byung-Joon Chung)

a následný rozhovor

Prezentace:

**Mírové hnutí žen (Halmoni)
jako bývalých sexuálních otrokyní
japonských vojáků
ve druhé světové válce**

(Hanbeet Rhee, Daeun Hong, Esther Yu)

v úterý 16. ledna 2018

v 9.30 hodin

**Farní sbor ČCE Praha 8 – Kobylisy
U Školské zahrady 1264/1**

Pořádá

SÍŤ MEZI KONTINENTY

(společný projekt Presbyterní církve Koreje a Historické společnosti VERITAS)

O české reformaci

ThDr. Petr Melmuk, Th.D.

1. Historické souvislosti

Počátky české reformace

V době vlády Karla IV., který byl i římským císařem, nabyl český stát velice na významu. Křesťanství však velmi zpopvrchnělo a omezilo se často na vnější projevy. Proti tomu začali brojit někteří kazatelé, např. Konrád Waldhauser, Matěj z Janova a Milíč z Kroměříže nebo lidový spisovatel Tomáš ze Štítného. Na přelomu 14. a 15. století se začala postupně překládat Bible z latiny do českého jazyka.

Mistr Jan Hus byl kazatelem v pražské Betlémské kapli, která byla zřízena právě pro biblický výklad. Byl také rektorem Karlovy univerzity. Hlásal, že rozhodující autoritou ve věcech víry není papež, příp. církevní koncil, ale Bible a životní způsob Ježíše Krista. Vystupoval proto také proti tzv. odpustkům. Byl vyštván z Prahy, působil ještě krátkou dobu na venkově v okolí Tábora a hradu Krakovce, ale potom odjel na Kostnický koncil. Tam s ním odpůrci nediskutovali, ale nechali ho upálit 6. července 1415.

Husovi přátelé a žáci se nazývali husité. Jejich program vyjadřují tzv. čtyři pražské artikuly (články). Husité se opakovaně ubránili tzv. křížovým výpravám. Nejznámější husitský vojevůdce byl Jan Žižka z Trocnova. Cílem všeho úsilí ze strany husitů bylo vyvolat jednání na mezinárodní úrovni, kde by mohli obhajovat své názory. Částečně se to začalo dařit na koncilu v Basileji (tzv. chebský soudce), různými intrikami (zákulisními jednáními) se však podařilo protivníkům husity rozdvojit a rozhodný směr v husitství porazit v bitvě u Lipan roku 1434. Pak byla sjednána tzv. kompaktáta (z původních čtyř pražských článků zbylo jen povolení přijímání z kalicha, tj. podobojí).

Jiří z Poděbrad byl u nás „králem dvojího lidu“ (podjednou i podobojí). Snažil se také o mezinárodní dorozumění a vytvoření společnosti národů na evropské úrovni. V době jeho vlády vznikla roku 1457 oficiálně nepovolená jednota bratrská, která navazovala na rozhodné husity, ale nechtěla bojovat zbraněmi, a to ani v obraně. Postupně se stala významným náboženským i kulturním činitelem v Čechách a na Moravě. Jejím dílem je mj. Bible kralická, přeložená v letech 1579–1593 z původních jazyků Bible (hebrejštiny a řečtiny). Posledním představitelem jednoty bratrské byl „učitel národů“ Jan Ámos Komenský (1592–1670).

Česká reformace od konce 15. století do poloviny 17. století

K nebezpečné situaci došlo na počátku osmdesátých let 15. století, kdy strana podjednou chtěla dosáhnout převratu v Praze; záměr byl odhalen a viníci potrestáni. Obě strany se však nyní nepustily znovu do boje, ale v roce 1485 došlo v Kutné Hoře k důležitému ujednání. Tehdejší většina obyvatel u nás (podobojí) se dohodla s menšinou (podjednou) na vzájemném respektu k přesvědčení druhého (týkalo se to dokonce i poddaných).

V 16. století si jednotlivé církve vytvořily svá vyznání víry – konfese (luterská, kalvínská a římskokatolická). Česká reformace měla dvě vyznání: Bratrskou konfesi z roku 1535 a pozdější Českou konfesi z roku 1575, k níž se přihlásili všichni, zejména čeští evangelíci. Ti tehdy tvořili většinu všeho obyvatelstva. Zásady Kutnohorského smíru byly rozvinuty a potvrzeny jako zákon v tzv. Rudolfovu Majestátu z roku 1609, který znamenal svobodu svědomí pro každého. Byla to první listina lidských práv v Evropě, kde něco podobného v té době ještě neexistovalo.

Na počátku třicetileté války došlo roku 1620 k osudné bitvě na Bílé Hoře, která znamenala konec svobodného rozvoje Čech a Moravy. Po vzniku tzv. Obnoveného zřízení zemského (v Čechách roku 1627, na Moravě roku 1628) byla svoboda svědomí zrušena a zvítězil způsob myšlení a jednání totalitního režimu. Tehdy např. musel opustit pro víru svou zemi i poslední biskup jednoty bratrské a „učitel národů“ Jan Ámos Komenský. Tento stav byl potvrzen tzv. vestfálským mírem na konci třicetileté války (1648).

Česká reformace v době předtoleranční a toleranční

Evangelíci postavení mimo zákon měli být úplně vyhubeni. Ti, kteří se hlásili k husitům či jednotě bratrské, se museli se svým přesvědčením skrývat (např. Bible kralická patřila mezi zakázané knihy). Mnozí tehdy znovu odcházeli do zahraničí, hlavně do dnešního Německa a na Slovensko. Další ale zůstali v zemi, nevzdávali se a dokonce se snažili podávat žádosti o náboženskou svobodu. Poslední z žádostí byly podány na Valašsku, v kraji na jih od Brna, a nakonec na Českomoravské vrchovině severně od Brna. Tato posledně podaná žádost už souvisela s vydáním tolerančního patentu.

Toleranční patent císaře Josefa II. z roku 1781 znamenal určitý přelom. Byla povolena omezená svoboda pro tři nekatolická vyznání v naší zemi. Lidé ale nemohli navázat na vlastní tradici (husitství a jednotu bratrskou), mohli si vybrat mezi reformovaným (kalvínským) a luterským vyznáním. Toleranční patent také nebyl vyhlášen obvyklým způsobem všemu obyvatelstvu. Proto se evangelíci mohli přihlásit jen tam, kde se o něm stačili během jediného roku jeho plné účinnosti sami informovat.

Po vydání tolerančního patentu byly u nás ustaveny většinou venkovské toleranční sbory církve luterské (= augsburské) nebo reformované (= kalvínské = helvetské). Měly své modlitebny, nesměly si však stavět kostely s věží a měly mnohá další omezení. Pastoři (nesměli se nazývat faráři) přicházeli hlavně z dnešního

Slovenska. Mnozí byli potomci českých exulantů a uměli česky. Hodně bylo ale také Maďarů, kteří přišli pomoci a češtinu se teprve museli učit. Toleranční doba (doba pouhého trpění) trvala až do poloviny 19. století.

Česká reformace od rovnoprávnosti k dnešku

V době, kdy se lidé začali dožadovat i v naší zemi svých občanských práv, dostali se ke slovu i evangelíci. Nejznámější osobností z nich byl pastor sboru U Klimenta v Praze Bedřich Vilém Košut. Působil podobně jako Karel Havlíček Borovský a stihl ho podobný osud. Byl pronásledován, vězněn, odsouzen do vyhnanství a nakonec po letech zemřel v cizině. Požadavky, které vznášel, mohly však být splněny až při vzniku Československé republiky.

Po roce 1861 (tzv. protestantský patent) už byly evangelické církve zrovnoprávněny s církví římskokatolickou. Vznikaly nové sbory, hlavně v městech, stavěly se nové kostely a sborové domy. Duchovní se už nazývali faráři, ale svou vlastní bohosloveckou fakultu ještě neměli, museli studovat na cizích univerzitách. Uvědomování vlastních dějin, nejen evangelíkům, posloužil svým dílem František Palacký původem z Valašska z rodiny, která byla evangelická už před tolerančním patentem.

Na přelomu 19. a 20. století sílily snahy sjednotit zase uměle rozdělené evangelíky – potomky české reformace. Pro společnou práci vznikla Kostnická jednota, která vydávala své noviny Kostnické jiskry. Všichni chtěli navazovat bezprostředně na odkaz mistra Jana Husa a Jana Ámose Komenského. Za první světové války byl dokončen pomník M. Jana Husa na Staroměstském náměstí v Praze. Slavnostní odhalení pomníku 6. 7. 1915 bylo zakázáno. Ten den však zahájil pozdější první prezident Československé republiky Tomáš Garrigue Masaryk v zahraničí zápas o svobodný a svrchovaný stát.

Vzápětí po vzniku Československé republiky došlo k dlouho připravovanému oficiálnímu sjednocení českých evangelíků augsburského a helvetského vyznání (AV a HV) v jednu církev s názvem Českobratrská církev evangelická. Na společném sněmu byli zástupci všech sborů obou dosavadních církví. Po praktické stránce sjednocené sbory vytvořily jednotnou síť nové organizace. Dokončením tohoto vývoje bylo i zřízení samostatné Československé evangelické bohoslovecké fakulty. Potomci české reformace mohli konečně navázat na vlastní kořeny.

V období tzv. 1. republiky (do roku 1938) mohli evangelíci pokojně budovat život svých sborů a přijmout i řadu nových členů, kteří se k nim přihlásili. Těžké časy nastaly za nacistické okupace a za 2. světové války. Po krátké době svobody přišla znovu doba zkoušek pod vládou komunistického režimu, který církvím dovoľoval jen velmi omezenou existenci. Po roce 1989 už život sborů ohrožuje jen vlastní pohodlnost a lhostejnost.

2. Specifické rysy české reformace

Všechny reformační proudy v dějinách křesťanství spojuje důraz na Bibli jako základní zdroj orientace víry bez tzv. lidských nálezků, tj. k tomu, co si lidé v průběhu staletí sami vytvořili jako pevné systémy a věroučné články a nemělo to přitom spolehlivou oporu v Bibli samotné. S tím souvisí i odmítnutí církevní instituce jako prostředníka mezi Bohem a člověkem. Člověk tedy nemůže na místě Božím odpouštět hříchy, tím méně vydávat tzv. odpustky (právě protestem proti prodávání odpustků začala reformace husitská i luterská).

Pokud jde o českou reformaci, má kromě toho své specifické rysy: životnost, obecenství a ekumenicitu.

A. Životnost

Pro českou reformaci bylo typické, že v Bibli viděla jako důležitý klíč ke správnému pochopení životní způsob Ježíše Krista. Nešlo o fanatismus, který se snadno může stát opiem, ale o střízlivý a přece pevný postoj těch, kteří vědí, co znamená budovat život třeba s obtížemi, obdobně jako stavět dům na skále, ale s výhledem hlubokého poznání a přesvědčení.

Šlo totiž v podstatě o obohacený vnitřní vývoj často za nepříznivých, ba krutých vnějších podmínek. I za cenu neporozumění však evangelíkům stálo za to zápasit osobně na každý den o hlubší pochopení cesty Ježíše Krista.

Kontinuita postojů se prokazovala i později v projevech přihlašujících se evangelíků v době tolerančního patentu v osmdesátých letech 18. století. Podstatné bylo téměř vždy osobní přesvědčení, obrazně lze říci: hořící srdce. Přihláška nebyla zpravidla ani formalitou, ani okrajovou záležitostí. Bylo to riskantní osobní vyznání.

B. Obecenství

Základem české reformace bylo všeobecné kněžství, ne proklamované, ale prožívané. Jinak ani nebyla denní praxe tohoto organismu možná. Jednotliví bratři a sestry si sloužili navzájem svým obdarováním. Modlili se, zpívali, vzájemně se posilovali z Písem a ostatních knih mladí i staří, muži i ženy, hospodáři, podruzi, čeledí. To není pěkná iluze, nýbrž prosté vylíčení běžné skutečnosti.

Toto obecenství bylo pociťováno zvláště silně při společném slavení večeře Páně. Účastníci si uvědomovali své podílňictví na Božím obdarování, které jim bylo impulsem k dalšímu růstu i zápasu ve víře. Proto tak obecně a s vroucí naléhavostí toužili po obecenství stolu Páně (je třeba setrvat „v lámání chleba a z kalichu Páně pít“).

Přijímání pod obojí způsobou, symbol kalicha, měl v české reformaci zásadní význam, byl jejím vlastním vyjádřením. Šlo o vertikálu i horizontálu, o výpověď: 1. Smím mít osobní, bezprostřední vztah k Bohu i osobní, bezprostřední odpovědnost; 2. jsem přítom v obecenství bratří a sester, rovných si navzájem před Bohem. Z toho pramenilo vlastní, při vši úctě k cestě jiných, i reformačních křesťanů, nezaměnitelné a nezcizitelné obdarování pro služebnou vzájemnost s ostatními křesťany.

Kalich, případně Bible a kalich, provázely českou reformaci v jejich potomcích od toleranční doby přes dobu rovnoprávnosti až k jejímu oficiálnímu znovuspojení v roce 1918. Provázely ji přes všechny zkoušky a pokušení 20. století až téměř do jeho konce. Teprve tehdy se začaly ztrácet kalichy z interiérů modliteben a kostelů, teprve tehdy i název ČCE se začal zpochybňovat.

C. Ekumenicita

Obecenství české reformace nebylo a ani nemohlo být výlučné. Bylo by tím popřelo sebe sama, vždyť právě proti nesnášenlivé výlučnosti bylo zaměřeno ostří jeho duchovního boje. „Samospasitelnou“ nazývali někdy evangelíci svou církev pouze v diskusi, kdy se bránili proti nařčení, že jako odštěpenci se protíví jediné pravé církvi. Tehdy pokládali za nutné prohlásit, že se cítí být součástí církve skutečné a pravé. Jinak bezdůvodně agresivně nevystupovali. To je ovšem pouze negativní vymezení a bylo by to málo.

Jejich zásadní přesvědčení, že upřímná víra, provázená skutky lásky, může v každé církevní instituci přivést člověka ke spasení, byla zřejmě jejich základní výpovědí, kterou bychom našli i ve vyjádřeních (před) tolerančních evangelíků.

Tuto základní výpověď jejich doba mohla jen nesnadno a velmi zvolna začínat chápat. I dnes ještě je to oblast vystavená mnohému nepochopení a zkreslení, pramenícímu jak z přežívajícího fanatismu, tak z laciné povrchní uspěchanosti.

D. Souhrn

Česká reformace nemohla existovat bez životnosti, obecenství a skutečné ekumenicity, tj. vzájemného respektu a porozumění bez přesvědčení o svém výsadním postavení a jediném majetnictví pravdy.

3. Podněty české reformace v současnosti

V době počínajícího 21. století je důležité domýšlet dědictví české reformace do konkrétní situace dnešního člověka. Bible by se neměla stát jakýmsi „papírovým papežem“, ale spolehlivou základnou pro rozhovor různých svědků víry. Je třeba navazovat vnitřně ne na dobu křesťanského triumfalismu církevní instituce 4. století, ale na dobu církví prvního staletí, kdy šlo o buňky obecenství na různých místech tehdejšího obydleného světa. Ukřižovaný a Vzkříšený byl přítom jejich jedinou viditelnou autoritou.

Základem jsou bohoslužby, které znamenají pozvání, že Bůh nám chce sloužit zvláštním způsobem, že můžeme tvořit obecnství, na chvíli se ztišit, soustředit, společně zpívat a modlit se. Kromě výkladu Bible je při svaté Večeři Páně jiná neverbální možnost uvědomit si společenství obdarovávaných, těch, kdo jsou na cestě a mají si být přítom navzájem sestry a bratry.

Je třeba jistě promýšlet různé aktivity, aby sbory vyrostlé z tradice české reformace se stávaly otevřeným prostorem pro ty, kdo hledají odpovědi na podstatné otázky. Mohou k tomu sloužit biblické hodiny (různých věkových skupin), jejichž formu je třeba oživovat tím, že je třeba biblické příběhy aktualizovat, tak aby mohly pomáhat lidem v promýšlení současných problémů života. Kromě toho má význam vytvářet prostor vzájemnosti při tzv. rodinných nedělích, ve kterých mohou děti zakusit, že i pro jejich rodiny a přátele je víra důležitá. Podnětné jsou i déle trvající akce (např. dětské tábory, příp. vícedenní zájezdy apod.), které mohou stmelovat společenství. V případě sborových zájezdů se můžeme navíc setkávat i s lidmi z jiného prostředí a vzájemně se obohacovat tím, co poznáváme. V některých sborech jsou i nabídky pro ubytování, což oživuje konkrétní sbor a jeho činnost.

On the Bohemian Reformation

ThDr. Petr Melmuk, Th.D.

1. Historical context

Origins of the Bohemian Reformation

During the reign of Charles IV, who also was a Holy Roman Emperor, the significance of Bohemia increased considerably. However, Christianity became very superficial, having often been reduced to its external expressions. This trend was challenged by some preachers, such as Conrad Waldhauser, Matthew of Janow, and John Milíč of Kroměříž or popular author Tomáš Štítný of Štítné. At the turn of the 14th and the 15th centuries, initiatives were introduced to gradually translate the Bible from Latin to Czech.

Master Jan Hus was a preacher at the Bethlehem Chapel in Prague that had been established precisely for the purpose of pursuing biblical exegesis. He was also rector of Charles University. He proclaimed that the ultimate authority on the issues of faith was to be found neither in the pope nor the church council but in the Bible and the way of Jesus Christ. Therefore, he also challenged the so-called indulgences. After he had been forced to leave Prague, he was active in the countryside near the town of Tábor and Krakovec Castle briefly before leaving for the Council of Constance. However, he was not given a chance to discuss with his opponents there. Instead, he was burned at stake on July 6, 1415.

Hus' friends and students were called Hussites. Their program is expressed in the so-called Four Articles of Prague. The Hussites were repeatedly able to defend themselves from the so-called crusades. The most famous Hussite military leader was Jan Žižka of Trocnov. The ultimate goal of the Hussites was to initiate discussions on the international level where they would be able to defend their views. This was partially successful at the Council of Basel (the so-called Judge of Cheb). Through various machinations (backstage manoeuvrers), however, their opponents were successful in disuniting the Hussites only to defeat the majority Hussite movement in the Battle of Lipany in 1434. After that, the so-called Compacts were agreed (communion under both kinds, i.e. with the chalice, was the only emphasis left of the Four Articles of Prague).

In Bohemia, George of Poděbrady was the “king of double people” (both Catholic and Hussite). He also strived for international understanding and the establishment of a community of nations on the European level. In 1457, during his reign, the Unity of the Brethren was illegally established as a follower of the radical Hussites. Unlike the Hussites, however, the Brethren refused using arms, including

self-defence. Eventually, it became an important religious and cultural agent in Bohemia and Moravia. Their legacy includes, among other things, the Bible of Kralice, translated from the original biblical languages (Hebrew and Greek) in 1579–1593. The last bishop of the Unity of the Brethren was the “teacher of nations”, John Amos Comenius (1592–1670).

The Bohemian Reformation between the end of the 15th century until the mid-1600s

A dangerous situation emerged in the early 1480s, when the Catholic side attempted a coup in Prague; the plot was revealed, and the offenders were punished. Nevertheless, the two sides did not resume fighting. Instead, an important milestone was reached in Kutná Hora in 1485. The then majority of the population in Bohemia (Utraquists) made an agreement with the minority (Catholics) to respect each other’s religious beliefs (this even included liege people).

In the 16th century the respective churches produced their own confessions of faith (Lutheran, Calvinist, and Roman Catholic). The Bohemian Reformation had two confessions, the Confession of the Unity of the Bohemian Brethren of 1535 and, later, the Bohemian Confession of 1575 that was accepted by all, especially Czech Protestants. The latter represented a majority of the entire population then. The principles of the Religious Peace of Kutná Hora were further elaborated and affirmed as a law in the so-called Letter of Majesty (1609), signed by the Holy Roman Emperor Rudolf II, that granted religious freedom for everyone. It was the first charter of human rights in Europe since nothing comparable existed at that time.

At the beginning of the Thirty Years’ War there was the fatal Battle of White Mountain (1620) that halted the unrestrained development of Bohemia and Moravia. After the so-called Renewed Land Ordinance was promulgated (in Bohemia in 1627, in Moravia in 1628), the freedom of conscience was abolished, and the ideology and ways of a totalitarian regime gained the upper hand. For example, even the last bishop of the Unity of the Brethren and the “teacher of nations”, John Amos Comenius, was forced to leave his country then because of his belief. The status quo was affirmed by the so-called Peace of Westphalia at the end of the Thirty Years’ War (1648).

The Bohemian Reformation in the pre-Toleration and Toleration period

Outlawed Protestants were to be annihilated completely. Those who claimed allegiance with the Hussites or the Unity of the Brethren had to go underground because of their conviction (e.g. the Bible of Kralice was a forbidden book). Many began to emigrate again at that time, especially to what today is Germany and Slovakia. The others, however, stayed, refusing to give up and even trying to file petitions for religious freedom. The last of these petitions were filed in Moravian Wallachia, south of the city of Brno, and, finally, in the Bohemian-Moravian Highlands, north of Brno. This last filed petition was related to the issuing of the Patent of Toleration.

The Patent of Toleration, issued by the Holy Roman Emperor Joseph II in 1781, represented a certain breakthrough. Limited freedom was allowed for three non-Catholic denominations in our country. However, people could not resume their own tradition (Hussitism and the Unity of the Brethren) but were only allowed to choose from the Reformed (Calvinist) or Lutheran confessions. Furthermore, the Patent of Toleration was not promulgated in a usual way to all people. Therefore, Protestants could only register in the places, where they were able to inform themselves about the decree within the first year of its effectiveness.

After the Patent of Toleration had been issued, it was especially rural Toleration churches belonging to the Lutheran (Augsburg) Church or the Reformed (Calvinist) Church that were established in our country. They had their houses of prayer, but were not allowed to build church buildings with towers. In addition, there were further limitations. Pastors (not allowed to be called ministers, parsons) came especially from what today is Slovakia. Many of them were the descendants of Czech exiles and spoke Czech. In addition, there were also a considerable number of Hungarians who came to help and had to learn Czech first. The Toleration period (which, in fact, was a period of sheer suffering) lasted until the mid-1800s.

The Bohemian Reformation from equality till today

In the period when people in our country also started demanding their civil rights, the Protestants had their say in this process, too. The best-known of them was Bedřich Vilém Košut, a pastor at St Clement's Church in Prague. His involvement was similar to that of Karel Havlíček Borovský, and so was his destiny. He was persecuted, imprisoned, sentenced to exiled, only to die abroad after many years. The claims he raised could however be fulfilled only after the Czechoslovak Republic had been founded.

After 1861 (the so-called Protestant Patent) Protestant churches had been put on an equal footing with the Roman Catholic Church. New congregations were founded, especially in cities and towns, new church buildings and houses of prayer were built. The clergy were now called ministers (parsons), but they still did not have their own theological faculty, thus being forced to study at universities abroad. It was František Palacký, a descendent of a family that had been Protestant even before the Patent of Toleration, and his work who helped not only the Protestant to raise awareness of their own history.

At the turn of the 19th and the 20th centuries there were increased efforts to artificially reunite the divided Protestants – the heirs of the Bohemian Reformation. To pursue common work the so-called Kostnická jednota (“The Unity of Constance”) was established. The Unity published its newspaper, Kostnické jiskry (“The Sparks of Constance”). All sought to directly continue the legacy of Master Jan Hus and John Amos Comenius. During the World War I, a statue of Master Jan Hus was finished on the Old Town Square in Prague. The ceremonial unveiling of the memorial on July 6, 1915, was forbidden. On that very same day, however, a struggle for an

independent and sovereign state was launched abroad by Tomáš Garrigue Masaryk, the future first president of the Czechoslovak Republic.

Immediately after the Czechoslovak Republic had been established, a long-prepared official unification of the Czech Protestants of both Augsburg and Helvetic Confessions took place to form one church entitled the Evangelic Church of Czech Brethren. The common founding assembly included representatives of all congregations from the two churches. For practical matters, the united congregations established a unified network of a new organization. One of the finishing points of this process also included the establishment of the independent Czechoslovak Protestant Theological Faculty. Finally, the heirs of the Bohemian Reformation were able to reconnect with their own roots.

In the period of the so-called First Republic (until 1938) the Protestants were able to develop the life of their congregations peacefully, accepting many new members to claimed allegiance to this church. Grim times arose during the Nazi occupation and the World War II. After a brief period of freedom, a new era of trials emerged again under the communist regime that allowed very limited existence for churches. After 1989 the church life is only threatened by their own slouch and indifference.

2. Characteristic features of the Bohemian Reformation

All reformation streams in the history of Christianity are united by their emphasis on the Bible as the fundamental source for the perspective of faith without so-called “human additions”, i.e. accents and elements that people have invented themselves throughout centuries as rigid systems and doctrines, without finding reliable support for them in the Bible. This is also related to the rejection of the church institution as a mediator between God and human. No human can, therefore, forgive sins in place of God, not to even mention issue so-called indulgences (it was a protest against the indulgence business that both the Hussite and Lutheran Reformation began).

As for the Bohemian Reformation, it also has some additional specific features:

A. Vitality

It was characteristic for the Bohemian Reformation that it perceived the Bible as an important key to the right understanding of the way of life of Jesus Christ. It did not involve fanaticism that can easily turn into an opium, but rather a sober, yet solid position of those who are aware of what it means to pursue life, albeit with difficulties, like a house on the rock, but with a perspective of profound knowledge and conviction.

Basically, it was an enriched inner growth under often unfavourable, even cruel external circumstances. Despite a threat of possible misunderstanding, the Protestants still deemed this daily personal struggle as worthy to attain a deeper understanding of the way of Jesus Christ.

The continuity of attitudes was also manifested later in the expressions of the confessing Protestants in the Toleration period in the 1780s. Personal conviction was almost always crucial; it can be expressed figuratively as a burning heart. The confessing act was usually neither a technicality nor a marginality. It was a risky personal confession.

B. Fellowship

The cornerstone of the Bohemian Reformation was universal priesthood – not declared, but lived. The daily practice of this organism would not even be viable otherwise. Individual brothers and sisters served each other through their respective talents. All members, young and old, men and women, land owners, tenants, and menials, prayed, sang, encouraged each other with Scripture passages and other books. This is not a nice illusion, but rather a simple account of the ordinary reality.

This fellowship was experienced as especially strong during the common celebration of the Lord Supper. The participants were aware of their share in God's gifts that they perceived as an impulse for further growth and struggle in faith. That is why they commonly and with heartfelt urgency desired the fellowship of the Lord's table (it is necessary to persist in the "breaking of the bread and drinking of the chalice of the Lord").

Communion in both kinds and the symbol of the chalice had a key importance in the Bohemian Reformation, representing its unique expression. It integrated both the vertical and the horizontal dimensions; it was a statement: 1. I am allowed to have a personal and direct relationship with God as well as personal and direct responsibility; 2. I am at the same time in fellowship with brothers and sisters who are all equal before God. This was the basis for a unique, immutable and inalienable endowment for the serving fellowship with other Christians, with all due respect to the way of other Christians, including those stemming from the Reformation

The chalice, or, alternatively, the Bible and the chalice, accompanied the Bohemian Reformation in its heirs from the Toleration period through the period of equality to its official reunification in 1918. This emphasis accompanied it through all trials and tribulations of the 20th century until almost its very end. It was only then when chalices began disappearing from the interiors of churches and prayer houses and when the name of the Evangelic Church of Czech Brethren came to be challenged.

C. Ecumenicity

The fellowship of the Bohemian Reformation was not, and could not be, exclusive. Otherwise it would deny its very self as it was precisely against intolerant exclusiveness that the cutting edge of its spiritual struggle was pointed at. The Protestants sometimes referred to their church as "self-justifying" only in discussion when they defended themselves against the charge of being schismatics who protest the only true church. Then they saw it as necessary to profess that they feel as part of the true and universal church. On other occasions, however, they did not act

aggressively without a reason. This is, of course, merely a negative definition that means very little as such.

Their essential belief that devout faith, accompanied by deeds of love, can lead one to salvation in the framework of any church institution was probably their basic claim that we would also find in the statements of (pre-)Toleration Protestants.

Their own time could start understanding this basic claim only with difficulties and very slowly. Even today it remains to be a realm that is prone to much misunderstanding and distortion, stemming both from the still existing fanaticism and cheap and superficial hastiness.

D. Conclusion

The Bohemian Reformation could not exist without vitality, fellowship, and true ecumenicity, i.e. mutual respect and understanding without the conviction of one's exclusive status and ownership of truth.

3. Impulses of the Bohemian Reformation for today

In the period of the emerging 21st century it is important to think through the legacy of the Bohemian Reformation for the particular situation of contemporary people. The Bible should not become a kind of "paper pope" but rather a reliable platform for dialogue of various witnesses of faith. It is necessary to continue not with the period of Christian triumphalism of the church institution in the 4th century, but with the period of the early church when it consisted of cells of fellowship at various places of the then inhabited world. The Crucified and Resurrected One was their only visible authority.

The basics consisted of worship services understood as an invitation and realization that God wants to serve us in a distinct way and that we may form fellowship to remain silent for a moment, concentrate, sing, and pray together. In addition to Bible interpretation, the Lord Supper offers another, non-verbal opportunity to realize the fellowship of the endowed ones – those who are on the road together and are to be sisters and brothers for one another.

To be sure, it is necessary to think about various activities in this process so that the congregations stemming from the Bohemian Reformation can become open space for those who are looking for answers to important questions. To pursue this goal, Bible studies (of various age groups) can be used. Their form is to be invigorated by the contextualization of biblical stories so that they can help people reflect on the contemporary issues in life. In addition, it is important to create safe space for so-called family Sundays when children can experience that faith is important also for their families and friends. Inspiring can also be longer-lasting events (such as youth camps or several-day trips together) that may strengthen the community. In case of church trips, we can, furthermore, meet people from other contexts, mutually enriching each other through what we are experiencing. In some congregations there is accommodation available, the fact that energizes that particular congregation and its activities.

V jakém smyslu můžou Korejci považovat protestantské křesťanství za své vlastní náboženství

Rev. Dr. Byung-Joon Chung, profesor církevních dějin na Jangsin University v Soulu

I. Úvod

Navzdory svým relativně krátkým dějinám v Koreji, 233 let římského katolicismu a 133 let protestantismu, se křesťanství v této zemi stalo významným náboženstvím. Většina církví v Asii se do evangelizace zapojuje jen s obtížemi, což je částečně zapříčiněno jejich zkušenostmi s negativními vlivy západního kolonialismu. Korea shodou okolností nebyla kolonizována západní velmocí, což je možná rozhodujícím důvodem zásadního růstu církvi v této zemi. Podle posledních oficiálních statistik z roku 2015 křesťané v Koreji představovali 27,8 % celkové populace, neboli 19,7 % protestantů a 7,9 % katolíků. Buddhisté tvořili 15,5 %. Než se podíváme na hlavní důvody růstu korejského protestantismu, prozkoumáme nejdřív, jak vůbec přijali Korejci protestantismus za svoje náboženství.

II. Úspěšné zakořenění: 1884-1909

Hlavními tradičními náboženstvími Koreje jsou šamanismus, buddhismus a konfucianismus, které tady byly před příchodem křesťanství. Na konci 18. století přijali někteří konfucianští učenci římský katolicismus prostřednictvím některých překladů katolického učení do čínštiny. Víra se rychle šířila mezi pospolitým lidem a ženami. Některá období oficiálního pronásledování přinesla víc než 10 000 mučedníků.

Dříve než do Koreje v roce 1884 vstoupil první protestantský misionář, několik Korejců už přijalo křesťanství v Mandžusku (Čína) prostřednictvím reverenda Johna Rosse, skotského presbyteriánského misionáře. Do korejštiny přeložili evangelia a Nový zákon. Korejci taky šířili evangelium v Koreji a riskovali při tom své vlastní životy. Dokonce založili první čistě korejskou církev. Pak do Koreje přišli zahraniční misionáři.

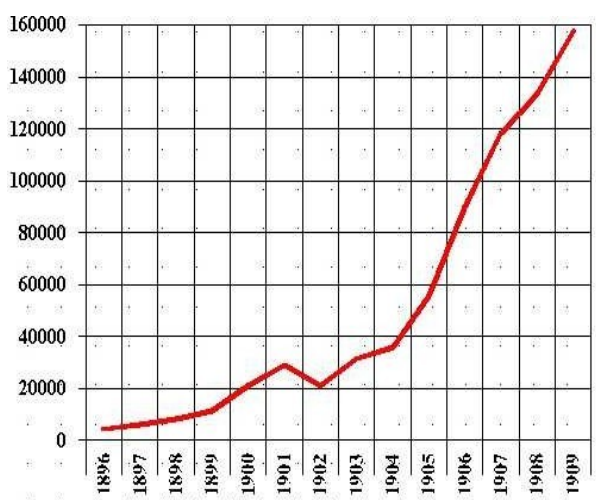
Na Světové misijní konferenci v Edinburghu v roce 1910 se misionáři nechali slyšet, že Korea je nejrychleji rostoucím misijním polem na světě. Jen za prvních 25 let počet protestantů vzrostl na téměř 200 000 lidí. Co umožnilo takový růst?

1. Prvním neteologickým důvodem je, že protestantské misie přišly do Koreje bez imperialistické, koloniální nálepky. Namísto toho přinesly motiv emancipace a vědomí hodnoty moderní kultury a zavedly vysoký standard etického života. Kázání o biblickém rovnostářství urychlilo proces rozkladu vysoce stratifikovaného společenského systému a diskriminaci na základě pohlaví. Protestantská církev též

prosazovala vytvoření moderní kultury s důrazem na vzdělání a medicínskou péči. Tyto faktory významně snížily odpor tradičních náboženství vůči křesťanství. Církev od věřících požadovala puritánský životní styl, když zakazovala konkubinát, kouření, konzumaci alkoholu a odvrhování žen a zdůrazňovala povinnost rodičů vůči svým dětem.

2. Druhým neteologickým důvodem je, že protestanté přišli v době, když se korejské náboženské a kulturní dědictví rozpadalo. Korejci s překvapením sledovali japonské vítězství nad Čínou (1894–1895) a Ruskem (1904–1905) a protektorát nad Koreou (1905). Korejci začali zpochybňovat staré konfuciánské hodnoty. Tenhle typ nestabilního sociopolitického kontextu se stal duchovním podhoubím evangelizace. Členství v protestantských církvích prudce vzrostlo z 1 000 na 4 000 po čínsko-japonské válce a z 35 000 na 55 000 po rusko-japonské válce

Graf č. 1: Růst protestantské církve, 1896–1909

3. Třetím důvodem je rozumná misijní strategie, tzv. „Neviova misijní strategie“ (Nevius Mission Policy) z roku 1890. Její cílem bylo co nejdříve vytvořit sebepropagující, samosprávnou a soběstačnou místní církve. Podle těchto principů musel každý místní věřící získat výcvik energického evangelizátora usilujícího o konverzi svých sousedů. Křesťan, který se chtěl účastnit večere Páně, musel získat alespoň jednoho konvertitu.

4. V letech 1905–1907 celou zemi ovládlo Velké probuzení. Zkušenost vylití Ducha svatého přinesla duchovní obrodu korejské církve.

Probuzení prosazovalo vytváření indigenizované křesťanské kultury, jako je např. společná hlasitá modlitba, modlitební setkání za rozbřesku, celonoční modlitební setkání, rýžové obětiny, sbírky na evangelizaci, biblické hodiny v týdnu atd. V průběhu probuzení se počet členů protestantských církví zdvojnásobil z 55 542 na 118 246.

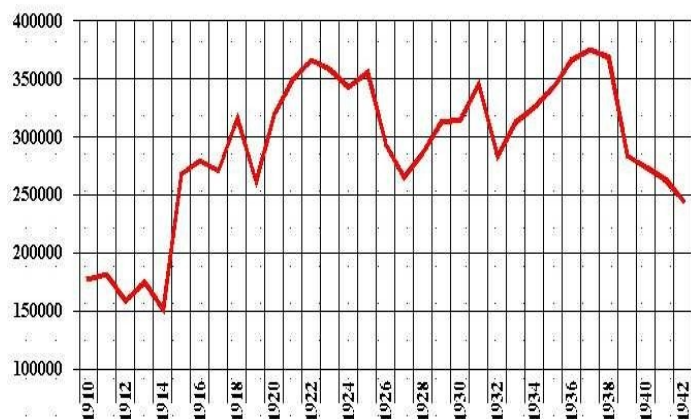
5. A konečně, byla tu výrazná iniciativa korejských křesťanů. Ochotně se stávali živou součástí své místní církevní komunity. Přijímali jako přirozené, že dodržování sabatu, pravidelné týdenní sbírky, věrné desátky a finanční příspěvky na práci místní církve jsou povinností křesťanů i projev jejich víry v Boha.

Ve svém raném období korejské křesťanství nekladlo evangelizaci a sociální angažovanost do protikladu. Růst církve měl původ v motivu emancipace, moderních hodnotách, morálním životě křesťana, zkušenosti probuzení, studiu Bible a modlitební kultuře.

III. Japonská nadvláda: 1910–1945

V období japonské okupace byla korejská církev utlačována koloniální vládou, protože křesťanská víra v Boha byla v rozporu s ideologií o božství japonského císaře.

Graf č. 2: Růst protestantské církve, 1910–1942

Jak ukazuje graf č. 2, křivka růstu a úpadku se v tomto období střídá čtyřikrát. Mezi léty 1910 a 1937 se počet členů protestantských církví zdvojnásobil z 177 692 na 374 653. Jenže počet členů církví po roce 1938 rapidně klesal.

1. Nejsilnějším faktorem církevního růstu v tomto období je nepochybně skutečnost, že protestantismus byl porodním sálem patriotického hnutí za nezávislost. Protestantská církev si získala úctu a důvěryhodnost korejského lidu. Po japonské anexi Koreje v roce 1910 například Japonci vykonstruovali případ pokusu o vraždu generálního guvernéra ve snaze vykořenit jakýkoli národní odboj. 105 korejských předáků bylo krutě mučeno a pak stíháno; 85 % z nich byli protestantští církevní představitelé. Protestantská církev byla taky prominentním lídrem osvobozenického hnutí „1. března“ v roce 1919. Toto hnutí doprovázela velká pokojná demonstrace trvající šest měsíců. Mezi 33 osobnostmi, které podepsaly Vyhlášení nezávislosti, bylo 16 protestantů, 15 představitelů čondoismu a 2 buddhisté. Kolem 40 000 lidí bylo zatčeno a 6 000 zavražděno. I když protestantů bylo méně než 3 procenta celé populace, 18 procent zatčených byli právě protestanté. Graf č. 2 ukazuje, že protestantská populace rychle rostla od roku 1920 po krátkém období poklesu v roce 1919.

2. Korejská protestantská církev se stala silnou a nezávislou na západních misiích. V roce 1912 bylo ustanoveno shromáždění Presbyterní církve Koreje (PCK). Korejská metodistická církev se osamostatnila v roce 1930. Metodisté byli velmi aktivní v evangelizaci prostřednictvím probuzeneckých shromáždění, biblických hodin, nedělních škol, medicínské a vzdělávací misie atd. Dokonce vysílali korejské misionáře do Číny, Ruska, Japonska a Mandžuska.

3. Pod japonskou nadvládou se korejská církev přimkla k poslední naději druhého příchodu Ježíše Krista. Tento typ premileniální eschatologické víry povzbuzoval věřící k co největší aktivní účasti v evangelizaci. Církev rovněž nabízela duchovní sílu na upokojení a povzbuzení ustaraných lidí, kteří procházeli zoufalstvím a utrpením. V mnoha případech probuzenecké shromáždění doprovázela zázračná uzdravení.

4. Korejské křesťanství žilo s jinými náboženstvími v míru. Postupem času se korejští křesťané zapojovali do rozličných forem mezináboženského dialogu a ve svých rodinách a mezi přáteli a sousedy se naučili spoluzít s jinověrci. Korejští křesťané přijali pronásledování v pokoře, ale zároveň s odvahou vydávali svědectví o své víře, a to hlavně příkladem svého morálního života. Teprve v poslední době bývá korejský protestantismus kritizován za svůj exklusivismus.

Existuje několik důvodů úpadku počtu členů v tomto období. Od poloviny dvacátých let 20. století do roku 1945 emigrovalo do Mandžuska, Japonska, Ruska a na Havaj 2,5 milionů korejských rolníků, kteří přišli o svoji půdu. To mělo vliv na pokles členů církve. Kromě toho tu bylo stále vlivnější socialistické hnutí, které kritizovalo církev za její proamerikanismus, iracionální mysticismus a zásvětnost. Mnoho mladých lidí odešlo z církve.

Japonská armáda napadla Mandžusko v roce 1930 a kontinentální Čínu v roce 1938 a špěla k Tichomořské válce. V letech 1930 až 1945 se Korejský poloostrov stal vojenskou zásobovací základnou Japonska. Japonská vláda přinutila korejskou církev k účasti na uctívání v japonských šintoistických svatyních. De facto se jednalo o ideologický pokus ve snaze stmelit a mobilizovat národ pro boj ve válce. A bylo to taky uctívání zbožštěného císaře. PCK odolávala uctívání v svatyních, ale nakonec se Japoncům podvolila v roce 1938. Všechny denominace byly rozpuštěny, resp. integrovány do Japonské unionované církve. Protestantská populace klesla na úroveň z roku 1915. V rámci hnutí proti uctívání v svatyních bylo mučeno a uvězněno kolem 2 000 korejských křesťanů a kolem 50 zemřelo jako mučedníci.

V této době byly faktory církevního růstu respekt a důvěryhodnost, kterou si korejská církev získala mezi lidmi, schopnost církve upokojit a vyléčit bolavou lidskou duši a odvážné svědectví o víře v Boha doprovázené pokorným postojem. Jenže po své kapitulaci před uctíváním v šintoistických svatyních korejská církev ztratila svoji důvěryhodnost a rychle upadala.

IV. Obnova po osvobození a Korejská válka: 1945–1960

Nedlouho po osvobození od japonské nadvlády byl v roce 1945 Korejský poloostrov rozdělen na severní a jižní část. Zatímco křesťanství v Severní Koreji bylo pronásledováno, jihokorejská církev většinou rostla díky zvláštní přízni americké vojenské vlády (1945–1948) a následující vlády (1948–1960).

1. Prvním neteologickým důvodem růstu církvi byla socio-politická a vojenská struktura, které poskytovala církvi příznivé podmínky. Protestanté se aktivně zapojovali do politických aktivit a korejští církevní představitelé taky šikovně využívali prokřesťanský režim pro dobro církve, například pro získání monopolu na kaplanské místa ve věznicích a v armádě a přednostní dispoziční právo pro církvev na dřívější japonský náboženský majetek. V letech 1945 až 1950 se protestantská populace zdvojnásobila z 240 000 na 500 000.

2. Druhým neteologickým důvodem je výjimečná situace, ve které se korejská společnost ocitla po Korejské válce (1950–1953). Ve válce zahynuly 3 miliony lidí, celá země a její klíčový průmysl byly zdevastovány, většina kostelů vypálena a mnoho představitelů zabito nebo uneseno na sever. Ze severu přišel milion uprchlíků. Křesťanští uprchlíci ze severu šířili evangelium a budovali kostely všude, kde se usadili. Rovněž poskytovali útočiště pro jiné uprchlíky a perspektivu pro jejich život. Navíc v době války oběťm pomáhalo velké množství humanitární pomoci z křesťanských zemí a církví, což vedlo k růstu církve. Do roku 1960 protestantská populace dosáhla 623 000 (což představuje 24,6procentní růst za deset let).

3. Je důležité mít na paměti, že korejská církev neustále dbala o šíření evangelia mezi celou korejskou populací. Například slavní mezinárodní evangelizátoři jako reverend Billy Graham vedl za podpory korejských církví velká evangelizační shromáždění. V roce 1955 vydala Presbyterní církev „pětiletý evangelizační plán“ na budování církví v 490 městech a městských oblastech, ve kterých předtím nebyla žádná církev. Ostatní církve měly stejné nebo podobné misijní snahy. To přineslo ohromný výsledek.

4. V této době protestantské církve a denominace zažívaly rozkoly. Korejské protestantské sekty rostly velmi rychle a přesáhly hranici 200 sektářských nebo kultických skupin. Tenhle druh frakcionářství v konečném důsledku vyústil do celkového nárůstu křesťanské populace.

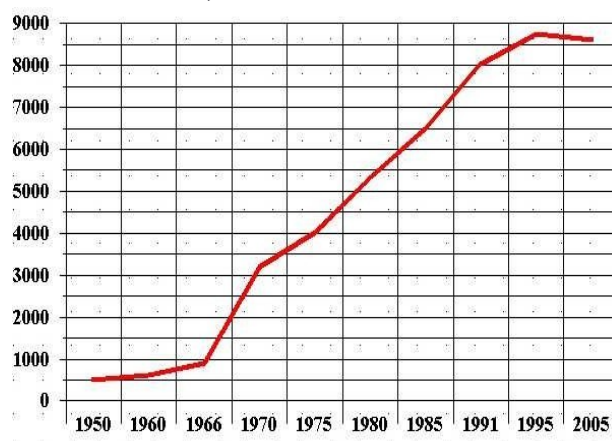
Souhrnně je možné říci, že církev poskytovala duchovní smysl života, náboženské společenství a základní nezbytnosti všem potřebným. Avšak korejská protestantská církev taky ztratila svoji výsadní prorockou roli, protože nevhodným způsobem spoléhala na autoritativní politickou moc, čímž získala provládní a proamerickou image.

V. Explosivní růst v době industrializace a urbanizace: 1960–1995

Vojenský režim se chopil moci prostřednictvím puče v roce 1961 a důrazně prosazoval politiku industrializace. Ta měla za následek masivní migraci z venkova do měst. Jestliže v roce 1960 bydlelo 39,15 procent obyvatel v městech, v roce 1990 to bylo už 81,95 procent. Masová migrace vytvořila kolem velkoměst rozsáhlé oblasti slumů a zničila tradiční strukturu široké rodiny. Propast mezi majetnými a nemajetnými se neustále zvětšovala. V městských oblastech mnoho lidí prožívalo vykořenění, akutní pocit vztahové deprivace a toužilo po podpoře užšího společenství.

1. Protestantské církve se věnovaly evangelizaci a zakládání církví v městských oblastech. Tyto městské oblasti očividně vítaly návštěvníky z velkých denominací, které si kladly numerické cíle a všechnu svoji snahu podřizovaly jejich dosažení. V roce 1965 se například konalo mezidenominační „národní evangelizační hnutí“. V první fázi se faráři shromáždili k modlitebnímu setkání podle svých regionů. Následně zmobilizovali své sbory k modlitebním setkáním a výcviku pro evangelizaci. Nakonec členové církví navštěvovaly domácnosti, jednu po druhé. V daném roce se konalo 2 239 shromáždění a přibylo 40 000 nových členů.

Graf č. 3: Růst protestantské církve, 1950–2005

Podle grafu č. 3 bylo protestantů v roce 1966 0,9 milionu (což představuje 3 procenta populace), ale čtyři roky později to už bylo 3,2 milionu (10,2 procenta). Tohle číslo ukazuje, že industrializace a urbanizace měly obrovský vliv na růst protestantské církve. V roce 1980 počet protestantů dosáhl 5,34 milionu (14,3 procenta).

V letech 1980 až 1990 přibylo 2,7 milionu nových členů a celkový počet dosáhl 8 milionů. Do roku 1995 protestanti dosáhli nejvyšší počet 8,7 milionů (19,7 procenta populace).

2. Jeden z pozoruhodných výsledků růstu církvi v Koreji je vznik protestantských megacírkví. Mezi 50 největšími církvemi na světě je 23 z nich v Koreji. Je tady 15 megacírkví, z nichž každá má více než 10 000 dospělých členů. Největší metodistická, presbyteriánská i letniční církev se nacházejí v korejském Soulu. Například církev Yoido Full Gospel Church začala v roce 1958 v slumové oblasti Soulu

s 5 lidmi. Počet její členů rostl na 800 v roce 1962; 18 000 v roce 1973; 503 000 v roce 1986; 709 000 v roce 1997.

Její zakladatel, pastor Yonggi Cho, si členy získal slibem duchovní spásy, tělesného uzdravení, materiálního požehnání a prosperity v životě zde a nyní. Jeho zvěst byla vyladěná přesně podle toho, co městské obyvatelstvo chtělo slyšet. Kritické hlasy však upozorňovaly na to, že jeho zvěst nemá žádnou solidní teologii utrpení a čestné chudoby. Vznik korejských megacírkví byl výsledkem modernizace, která doprovázela industrializaci a urbanizaci. Vládní ideologie ekonomického rozvoje byla úzce spojena se strategií numerického růstu církvi v Koreji. Kultura tržního hospodářství rozvinula syndrom „větší je lepší“. Tato kapitalistická kultura inspirovala egoistickou zahleděnost do vlastní lokální církve a rivalitu mezi církvemi. Velkost církve je vnímána jako míra úspěchu. Na náboženském trhu se „náboženské instituce stávají konzumními komoditami“.

3. Od 70. let minulého století se úroveň vzdělání korejských farářů zvýšila a zvýšily se též jejich podniky v strategiích pastorače a církevního růstu. Byly rozvinuty celonoční modlitební setkání, biblické hodiny, výuka učedníků a posilování systému domácích buněk farního sboru, trénink neordinovaných jakož i rozmanité programy. Rovněž v 70. letech minulého století korejská církev rozšířila svoji misijní práci na všechna pole včetně misie v armádě, policii, nemocnicích, na školách a v industrializovaných městech.

4. Univerzitní misijní organizace, jako např. Campus Crusade for Christ, Inter-Varsity Christian Fellowship, mezinárodní organizace jako Navigators, Joy Mission, University Bible Fellowship, korejské mezidenominační organizace atd. vytvořily metody pro evangelizaci, biblické hodiny a malá společenství, což významně přispělo k růstu církví.

5. V 70. a 80. letech minulého století někteří progresivní křesťané v rámci Národní rady církví v Koreji (NCCK) a Městské industriální misie (UIM) stáli ve vedení hnutí za lidská práva a demokracii a proti vojenské diktátorské vládě. Rovněž se stali průkopníky, kteří založili hnutí usilující o znovusjednocení Severní a Jižní Koreje. Od poloviny 80. let minulého století se následovníkem osvobozené tradice v protestantismu stalo církevní hnutí minjung. Toto hnutí považuje za minjung současnosti ty nejmenší ve společnosti, jako jsou rodiče samoživitelé, postižení lidé, nádeníci, propuštění vězni, nezaměstnaní, prostitutky, chudí obyvatelé měst, vězni svědomí a ekonomičtí migranti. Snaží se pomoci nezaměstnaným a lidem, kteří dostávají práci jenom příležitostně: bezdomovcům, ekonomickým migrantům a manželkám korejských mužů, kteří pocházejí ze zahraničí.

Tyto aktivity minjung církví ukazují praktický způsob prosazování přednostní volby pro oběti a navrhují způsob obnovy církvi. Poté, co se Korea stala demokratickou, si občanská vláda půjčila jejich myšlenky pro vytvoření systému státní sociální podpory.

Jenže holistická evangelizace, navzdory celkovému růstu korejského protestantismu v této době, nevzkvétala. I když docházelo k zakládání nových církví a organizovaly se dobré tréninkové programy pro jejich nové věřící, společenská zodpovědnost a prorocká úloha církvi byla omezena na malé skupiny progresivních křesťanů v rámci NCKK, URM a minjung církví.

VI. Úpadek po industrializaci a demokratizaci: 1995–2015

Do roku 1995 protestanti dosáhli svého numerického maxima, ale mezi lety 1995 až 2005 se počet členů protestantských církví snížil o 140 000. Zajímavá je otázka, proč se populace korejských protestantů začala snižovat. Důvody můžeme najít v ekonomickém růstu a demokratizaci Koreje, ale také ve vnitřní narušenosti církve.

Zprvce zmizely mnohé z výhodných socio-politických faktorů pro růst církve. Dnes v Koreji převládá náboženský pluralismus. Mnoho lidí si užívá ekonomickou prosperitu a zábavu namísto náboženské praxe a demokratizace zemi přinesla relativní sociální stabilitu.

Protestantská církev na druhé straně ztrácí svoji společenskou důvěryhodnost v důsledku nemorálního chování některých svých představitelů, sektářské rivalitě, nízké míře společenské angažovanosti, exkluzivistickým postojům vůči jiným náboženstvím a obrovským rozdílům mezi velkými a malými církvemi, jakož i městskými a venkovskými církvemi.

Dalším faktorem je skutečnost, že korejský protestantismus není schopen se přizpůsobit politickému vývoji po roce 1998, kdy se po 32 letech vojenského diktátorského režimu a 5 letech vlády konzervativní strany dostala k moci opoziční strana.

Občanská společnost se stala dostatečnou vyspělou na to, aby požadovala jasnou transparentci náboženských institucí. Jenže většina církevních představitelů se bála progresivních reforem, což mělo za následek, že mnoho mladých lidí z konzervativních církví odešlo.

Rostoucí počet farářů a jejich soutěž v zakládání církví ve městech měly příznivý vliv na růst členů církve v době rapidní urbanizace mezi lety 1960 až 1990. Avšak po roce 1990 měly opačný efekt, když se obyvatelé měst začali stahovat do příměstských oblastí. Na rozdíl od protestantských církví korejšťí římsťí katolíci před rokem 1990 nedosáhli takového explozivního růstu. Jenže od té doby se počet jejich členů prudce zvyšuje, a to bez jakékoliv výrazné změny v počtu sborů a kněží.

Tabulka č. 1: Rozdělení obyvatelstva podle náboženského vyznání

Náboženství	Rok	1985	1995 (růst)	2005 (růst)	2015 (růst)
Obyvatelstvo hlásící se k nějakému náboženství		42,6	50,4 (7,8)	52,9 (2,5)	43,9 (-9,0)
Protestanté		16,1	19,4 (3,3)	18,2 (-1,2)	19,7 (1,5)
Buddhisté		19,9	23,2 (3,3)	22,8 (-0,4)	15,5 (-7,5)
Římští katolíci		4,6	6,6 (2,0)	10,8 (4,2)	7,9 (-2,9)

Tabulka č. 1 ukazuje, že počet obyvatel Koreje, kteří se hlásí k nějakému náboženství, rovnoměrně roste navzdory modernizaci. Avšak mezi lety 2005–2015 se snížil o 9 %. Zvláště mladí lidé opouštějí náboženství svých rodičů. Tato tabulka zároveň ukazuje, že protestantismus si udržuje status quo. Ale mnoho lidí do kostela nechodí a mladí lidé z církve odcházejí.

Závěr

Korejci postupem času akceptovali protestantskou verzi křesťanství. Jeví se to jako úžasné až zázračné. Je pravdou, že náhlé politicko-ekonomické změny v korejské společnosti pro protestantismus vytvořily velmi příznivé podmínky. Věříme, že korejské dějiny, plné utrpení, se pro korejskou církev pravděpodobně staly duchovním požehnáním. Jenže bez snahy církve a její vášnivé spirituality a vytrvalosti by byl takový růst nebýval možný. Jak říká apoštol Pavel, sázení a zalévání je naší starostí, ale musíme nechat na Boha, aby se postaral o vzrůst.

Společné sázení a zalévání. Korejský protestantismus ve svém raném období kázal evangelium a zároveň poskytoval motiv osvobození pro chudé a marginalizované. Taky vykonával prorockou úlohu tváří v tvář sociálním nespravedlnostem japonské koloniální vlády. Církev si získala respekt korejského lidu díky své holistické evangelizaci a růstu církve.

V 70. a 80. letech minulého století korejská protestantská církev konala aktivní evangelizaci a zakládala sbory v kontextu industrializace a urbanizace, což vedlo k prudkému růstu. Jenže většina korejských církví se příliš upnula na kvantitativní růst; tyto na čísla zaměřené církve ztratily svůj smysl pro společenskou odpovědnost. Avšak byla tu i významná menšina včetně progresivních křesťanů, jako např. NCKK, UIM a minjung církve, která stála v čele snah o demokratizaci země, vedla lidskoprávní hnutí a byla angažována v sociální misii.

Jeden z naléhavých úkolů korejské církve je stanovit si kvalitativní cíle a dosahovat kvalitativní růst. Další úlohou je přijmout za své způsoby holistické evangelizace. Domnívám se, že je potřebné obnovit naše povolání aktivních účastníků Božího království, jakož i skutečný smysl a vhodné metody evangelizace.

How could the Korean understand the Protestant Christianity as their own religion

Rev. Dr. Byung-Joon Chung, Professor of Church History, Seoul Jangsin University

I. Introduction

In spite of its relatively short history, 233 years for Roman Catholicism and 133 years for Protestantism, Christianity has now become a major religion in Korea. Most churches in Asia find it difficult to engage in evangelism, partly because of their experience of the negative effects of Western colonialism. Incidentally, Korea was not colonized by a Western country and this may not be the sole reason for the substantial church growth in Korea. According to recent government statistics, taken in 2015, the Christian population in Korea was 27.8 percent of the total population, 19.7 percent Protestants and 7.9 percent Catholics. The Buddhist was 15.5 percent. As we look at the main causes of Korean Protestant growth, let us examine how the Koreans have accepted the Protestantism as their religion.

II. Successful Settlement: 1884–1909

The major traditional religions of Korea were Shamanism, Buddhism, and Confucianism before the Christianity came in. In the end of the 18th century some Confucian scholars accepted Roman Catholicism through some of the Chinese translations on the Catholic teaching. The belief spread among commoners and women. Several periods of official persecution produced more than 10,000 martyrs.

Before the first Protestant missionary came into Korea in 1884 a few Koreans already had received Christianity in Manchuria China with the help of the Rev. John Ross, a Scotch Presbyterian missionary. They translated the Gospels and the New Testament into the Korean language. The Koreans also spread the Gospel into Korea at the risk of their lives, and even planted the first Korean native church. Thereafter foreign missionaries came into Korea.

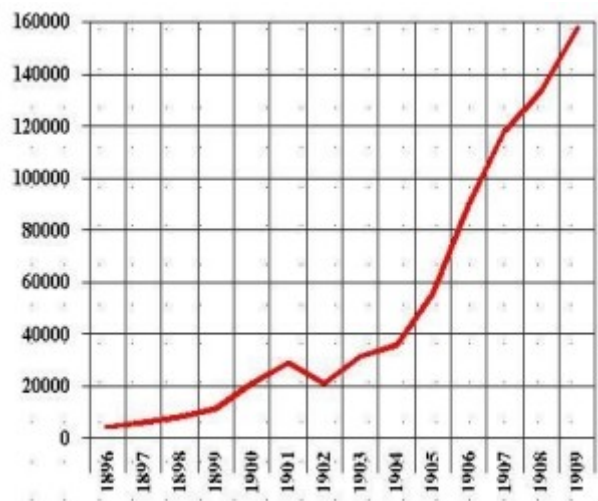
At the Edinburgh World Missionary Conference of 1910 the missionaries said that Korea was the most rapidly growing mission field in the world. The Protestants reached nearly 200,000 persons in only 25 years. What made such growth possible?

- 1.** The first non-theological reason is that the Protestant missions to Korea came in with no imperialist, colonial tag. Instead, they brought the motif of emancipation and some value of the modern culture, and established a high standard of ethical life.

The preaching of the Biblical egalitarianism accelerated the dismantling process of the highly stratified class system and gender discrimination. The Protestant church also promoted the formation of modern culture with education and medicine. These factors greatly reduced the resistance of the traditional religions against Christianity. The church requested believers to live a puritan-style of life by prohibiting concubinage and smoking/alcohol, forbidding the abandonment of wives, and emphasizing the parental duty to their children.

2. The second non-theological reason is that the Protestants came in at the time when Korea's religious and cultural heritage was crumbling. Koreans were surprised to see Japan's victory over China (1894–1895) and Russia (1904–1905), and the protectorate to Korea (1905). The Koreans began to question the old Confucian value. This sort of unstable socio-political context became a spiritual seedbed for evangelism. The Protestant membership rapidly increased from 1 000 to 4 000 after the Russo-Japanese War.

Graph 1: Protestant Church Growth, 1896–1909

3. The third reason is the wise mission policy, so-called “Nevius Mission Policy” in 1890. The aim was to establish a self-propagating, self-governing, self-supporting native church as soon as possible. According to the principles each one of the native believers had to be trained as an energetic worker for their neighbours’ conversion. To be a communicant a Christian must win at least one convert.

4. The Great Revival of 1905–1907 swept the whole country. The experience of the outpouring of the Holy Spirit brought spiritual rebirth to the Korean church.

The revival promoted the formation of the indigenization of Christian culture such as simultaneous audible prayer, dawn prayer meeting, all night prayer meeting, rice-offering, day-offering for evangelism, a week Bible class and so on. During the revival the Protestant membership doubled from 55,542 to 118,246.

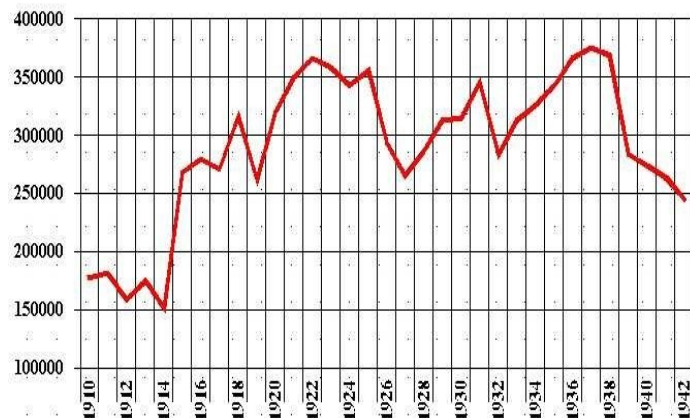
5. Finally there was the strong initiative of the Korean Christians. They willingly devote themselves to their local church community. They naturally accept that observing the Sabbath, giving weekly offerings, faithful tithing, and contributing financially to the work of the local church is a Christian duty and also a token of their faith in God.

In the early period Korean Christianity did not polarize evangelism and social action. The church growth originated from the emancipation motif, the modern value, the Christian's moral life, the Revival experience, the Bible study, and the prayer culture.

III. Japanese Domination: 1910–1945

During the Japanese occupation, the Korean church suffered oppression by the colonial rule, as Christian faith in God conflicted with the divine emperor ideology of Japan.

Graph 2: Protestant Church Growth, 1910–1942

As Graph 2 shows, the growth-decline curve is repeated four times. From 1910 to 1937, Protestant membership doubled from 177,692 to 374,653. Yet church membership rapidly decreased after 1938.

1. The most powerful factor for church growth in this period is no doubt the fact that Protestantism was a delivery room for the patriotic independence movement. The Protestant church gained a costly respect and credibility from the Korean people. For instance, after Japan's annexation of Korea in 1910, the Japanese fabricated the case of Governor-General Attempted Murder in order to exterminate any root for the national movement. 105 Korean leaders were prosecuted after being severely tortured; 85 percent of them were the Protestant church leaders. The Protestant church was also a prominent leader of the March First Independence Movement in 1919. This movement was accompanied by a great peaceful demonstration for six months. Among the 33 national leaders who signed the Letter of Declaration for Independence there were 16 Protestants, 15 Chondogyo leaders, and 2 Buddhists. Around 40,000 people were arrested and 6,000 people were murdered. Though the Protestants were less than 3 percent of the whole population, 18 percent of the

arrested people were the Protestants. Graph 2 shows that the Protestant population grew rapidly from 1920 after the brief decrease of 1919.

2. The Korean Protestant church became strong and independent from the western missions. The Assembly of the Presbyterian Church in Korea (PCK) was established in 1912. The Korean Methodist Church was independent in 1930. They worked hard for evangelism through revival meetings, Bible studies, Sunday schools, medical and educational missions and so on. They even sent Korean missionaries to China, Russia, Japan, and Manchuria.

3. Under the Japanese domination the Korean church clung to the last hope of the second coming of Jesus Christ. This kind of pre-millennial eschatological faith encouraged the believers to conduct evangelism as much as possible. The church also offered spiritual power to console and soothe the mind of people who were in despair and suffering. In many cases, revival meetings were accompanied with miraculous healings.

4. Korean Christianity peacefully co-existed with other religions. With the passage of time Korean Christians have engaged in various forms of inter-faith dialogue and have learned to coexist with people of other religions in their family, among friends and as neighbours. Korean Christians accepted persecution in humility while bravely witnessing to their faith, particularly through their moral examples. It is only in recent times that Korean Protestantism has been criticized as being exclusivists.

There are some reasons for the membership decline during this period. From the mid-1920s to 1945, 2.5 million Korean peasants who were deprived of their land emigrated to Manchuria, Japan, Russia, and Hawaii for a living. It affected the church's decline. In addition, the increasing socialist movement criticized pro-Americanism, irrational mysticism, and the otherworldliness of the church. A big number of young people left the church.

Japanese army invaded Manchuria in 1930 and China inland in 1938, and rushed into the Pacific War. From 1930 to 1945, the Korean peninsula became the warfare-supply-base for Japan. The Japanese government forced the Korean church to participate in the Japanese Shinto Shrine worship. In fact it was an ideology to attempt national integration and mobilization for the warfare. And it was also the idolized emperor worship. The PCK had resisted the shrine worship, but finally surrendered to the Japanese in 1938. All the denominations were dissolved or integrated into the Japanese Union Church. The Protestant population decreased to the level of the year 1915. In the process of the anti-Shrine worship movement around 2,000 Korean Christians suffered from torture and imprisonment, and around 50 became martyrs.

In this period, the factors for the church growth were the respect and the credibility gained among the people by the Korean church, the ability of the church to console and heal the mind of the people, and the brave witness of their faith in God with a humble attitude. However, after the surrender to the Shinto shrine worship, the Korean church lost her credibility and rapidly decreased

IV. Recovery after Liberation and the Korean War: 1945–1960

In 1945, the Korean peninsula was divided into north and south soon after liberation from Japanese domination. Christianity was persecuted in the North Korea while the South Korean church largely grew with the special favour of the American Military Government (1945–1948) and the subsequent government (1948–1960).

1. The first non-theological reason for the growth of the church was the socio-political and military structure which provided a favourable condition for the church. Protestants actively participated in the political activities and Korean church leaders also skilfully utilized the pro-Christian regime for the benefit of the church, such as the monopoly of chaplaincy positions in the prisons and the army, and preferential disposal of former Japanese religious property to the church. From 1945 to 1950 the Protestant population doubled from 240,000 to 500,000.

2. The second non-theological reason is the anomie situation of the Korean society that took place after the Korean War (1950–1953). During the war time three million casualties occurred, the whole country and key industries were devastated, the majority of the churches were scorched, and many leaders were killed and kidnapped to the North. One million refugees came from the north. The refugee Christians from the north spread the Gospel and built up their churches everywhere they settled down. They also provided comfort communities for the other refugees and direction for their life. In addition, a large amount of relief material from the Christian nations and churches during the war assisted the victims and resulted in the growth of the church. Yet until 1960 the Protestant population reached 623,000 (24.6 percent growth rate in the ten years).

3. It is important to remember that the Korean church continually sought to spread the Gospel throughout the Korean population. For example, famous international evangelists, such as Rev. Billy Graham, held large revival meetings with the support of the Korean churches. In 1955, The Presbyterian Church set out a ‘Five-Year Evangelism Plan’ for church-planting in the 490 towns and urban areas where no local church existed. Other churches also made every effort same or similar mission. It brought about a tremendous effect.

4. During this period the Protestant churches and denominations experienced divisions. Korean Protestant sects sprang up so rapidly, reaching up to over 200 sectarian or cultic groups. This sort of factionalism actually resulted in the total increase of the Christian population.

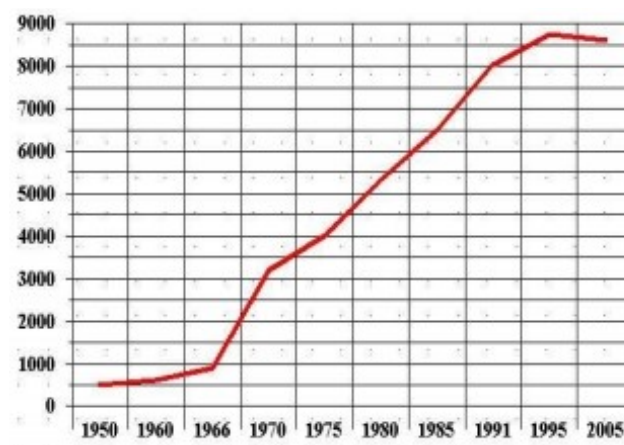
To sum up, the church provided the spiritual meaning of life, faith communities, and essential materials to those who were in need. Yet the Korean Protestant church lost her pre-eminence in terms of the prophetic role because the church improperly depended on the authoritative political power, making her image as pro-government and pro-America.

V. Explosive Growth during Industrialization and Urbanization: 1960–1995

A military regime took power through a military coup d'état in 1961 and powerfully drove an industrialization policy. It resulted in a mass rural-urban migration. In 1960 the urban population was 39.15 percent but it became 81.95 percent in 1990. The mass migration created large slum areas around cities and destroyed the traditional extended family structure. The gap between the “haves” and the “have nots” became greater. In the urban areas many people felt rootless, a keen sense of relative deprivation and longed for intimate communal support.

1. The Protestant churches promoted evangelistic activities and church planting in urban areas. These urban areas seemed to welcome church visitors from large denominations, which set numerical goals and put all their efforts into achieving them. For instance, an inter-denominational “national evangelization movement” took place in 1965. In the first stage church ministers gathered together for prayer meetings according to their regions. Thereafter they mobilized their congregations in a place for prayer meetings and trained them for evangelism. Finally the church members paid visited homes, door to door. In that year there were 2,239 meetings and 40,000 new members were added.

Graph 3: Protestant Church Growth: 1950–2005

According to Graph 3, the Protestant population of 1966 was 0.9 million (3 percent of the population), while four years later it became 3.2 million (10.2 percent). This figure shows that industrialization and urbanization have had a great influence on Protestant church growth. In 1980 the Protestant membership reached 5.34 million (14.3 percent).

From 1980 to 1990, 2.7 million new members were added and the total reached the 8 million mark. By 1995 the Protestants reached the highest mark of 8.7 million (19.7 percent of the population).

2. One of the notable results of church growth in Korea is the emergence of Protestant mega-churches. Among the 50 largest churches in the world, 23 of them are in Korea. There are 15 mega-churches, each of which has more than 10,000 adult worshippers. The largest Methodist church, the largest Presbyterian church, and the largest Pentecostal church are all in Seoul, Korea.

For example, the Yoido Full-Gospel Church (YFGC) started in a slum area in Seoul with 5 members of humble origin in 1958. Its membership grew to 800 in 1962; 18,000 in 1973; 503,000 in 1986; and 709,000 in 1997.

The founder, Pastor Yong-Gi Cho, appealed to them with the promise of spiritual salvation, physical healing, material blessings and prosperity in their life here and now. His message was tuned to exactly what the urban populace desired. Yet there was some criticism that his message has no sound theology of suffering and honest poverty. The emergence of the Korean mega-churches was a result of the modernization which was accompanied by industrialization and urbanization. The government ideology of economic development was closely related with the numerical church growth strategy in Korea. The market enterprise culture developed the “bigger is best” syndrome. This capitalist culture inspired an egoistic local-church-ism and church competition. The size of the church is understood as a measure of success. In the religious market, “religious institutions became consumer commodities”.

3. Since the 1970s the educational level of Korean pastors has become higher, and their concerns in pastoral and church growth strategies have also been heightened. Pernoctation prayer meeting, Bible study, disciple training and reinforcement of home cell system of the parish, lay training as well as various programs were developed. In the 1970s the Korean church extended their mission work over all fields, including military mission, police mission, hospital mission, school mission, and urban industrial mission.

4. University mission organizations such as the Campus Crusade for Christ, the Inter-Varsity Christian Fellowship, the Navigators – international organizations, Joy mission, University Bible Fellowship – Korean inter-denominational organizations, and so on developed methodologies of evangelism, Bible study and cell organizations, all greatly contributing to church growth.

5. In 1970s and 1980s, some of the progressive Christians based on the National Council of Churches in Korea (NCCCK) and the Urban Industrial Mission (UIM) took leadership in the human rights and democracy movement against the military dictatorship government. They also became pioneers in initiating the reunification movement between North and South Korea. Since the mid-1980s, the liberating tradition of Protestantism has been succeeded by the minjung church movement. They regard today's minjung as the least, such as single parents, differently abled

people, daily workers, ex-convicts, the unemployed, prostitutes, the urban poor, prisoners of conscience and migrant workers. They are working for unemployed and casual workers, the homeless, migrant workers, and international wives of Korean men.

Such activities of the minjung churches showed a practical way of promoting a preferential option for victims and suggested the direction of church renewal. After the democratization of Korea, the civil government borrowed their ideas in constructing the national welfare system.

Despite the overall growth of Korean Protestantism during this time, holistic evangelism did not flourish. In spite of the development of church planting and good training courses for their new believers, the social responsibility and prophetic role was left to small groups of progressive Christians in the NCKK, the URM and the minjung churches.

VI. Decline after industrialization and democratization: 1995–2015

By 1995, Protestants reached the highest mark, but from 1995 to 2005, the Protestant membership decreased by 140,000. It is interesting to investigate why the Korean Protestant population started to decline. We may attribute the reasons to economic growth and the democratization of Korea, as well as the internal corruption of the church.

First, many of the advantageous socio-political factors for church growth have disappeared. Today, religious pluralism prevails in Korea. Many people enjoy economic prosperity and leisure activities instead of religious practice, while the democratization of the country brought relative social stability.

On the other hand, the Protestant church is now losing her social credibility because of the immoral conduct of some church leaders, sectarian competition, low social responsibility, exclusivist attitude towards other religions, and the big gaps between large and small churches; and urban and rural churches.

Another factor is the fact that Korean Protestantism is unable to adjust to the political developments after 1998, when the opposite party came in to power after 32 years of military dictatorship and five years of the conservative party's ruling.

The civil society had grown enough to request clear transparency of the religious institutions. However, the majority of church leaders were afraid of the progressive reforms, which led to many young people leaving their conservative churches.

The increasing number of pastors and their competitive church planting in the cities were favourable factors for the growth of church members during the time of rapid urbanization of 1960 to 1990. Yet they have produced a contrary effect since 1990, when the city population began to move to suburban areas. In contrast to the Protestant churches, the Korean Roman Catholics had not achieved such explosive growth before 1990. Yet since then, their membership has rapidly increased, without any significant change in the number of churches and priests.

Table 1: Distribution of population by Religion

Religions	Year	1985	1995 (growth)	2005 (growth)	2015 (growth)
Religious population		42.6	50.4 (7.8)	52.9 (2.5)	43.9 (-9.0)
Protestants		16.1	19.4 (3.3)	18.2 (-1.2)	19.7 (1.5)
Buddhists		19.9	23.2 (3.3)	22.8 (-0.4)	15.5 (-7.5)
Roman Catholics		4.6	6.6 (2.0)	10.8 (4.2)	7.9 (-2.9)

Table 1 shows that the religious population in Korea is steadily growing in spite of modernization. However it lost 9 percent during the period of 2005–2015. Especially young people are leaving their parents’ religions. Statistically, this chart shows that Protestantism is maintaining the status quo. But many do not attend church, and young people are leaving the church.

Conclusion

Over the time the Protestant Christianity has been accepted by the Koreans. It looks astonishing and miraculous. It is true that the sudden politico-economic changes in Korean society created very favourable conditions for Protestantism. Korean history, which is full of suffering, we believe, probably became the spiritual blessing for the Korean church. However, without the church’s efforts and its passionate spirituality and perseverance, such growth would have been impossible. As the apostle Paul says, planting and watering is our job, while we must let God take care of the growth.

Planting and watering work together. In the early stage, Korean Protestantism preached the gospel and at the same time provided the liberation motive to the poor and marginalized people. It also carries out a prophetic role against the social injustices of the Japanese colonial rule. The church gained the respect of Korean peoples through holistic evangelism and the growth of the church.

In the 1970s and 1980s, in the face of industrialization and urbanization, the Korean Protestant church carried out active evangelism and church planting, achieving rapid growth. Yet most of the Korean churches clung to quantitative growth; these number-driven churches lost their sense of social responsibility. Yet, the significant minority including progressive Christians such as the NCCCK, the UIM, and minjung churches led the democratization of the country, the human rights movement, and social mission.

One of the impending tasks of the Korean church is to set qualitative goals and achieve qualitative growth. Another task is to accept the ways of holistic evangelism. I think what is needed is to recover our calling as agents of the kingdom of God, and the real meaning and proper methods of evangelism.

Sborník vydala jako rozmnoženinu:

VERITAS, historická společnost pro aktualizaci odkazu české reformace, z. s.

<http://veritas.evangnet.cz>

Editorka: Žofie Vobrová

Prodejní cena: 30 Kč

© VERITAS 2021